

ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ASYA-PASİFİK ÇALIŞMALARI UYGULAMA
ve
ARAŞTIRMA MERKEZİ (APAM)

TÜRKİYE'DE SİNGAPUR ÇALIŞMALARI-I

Editörler
Prof. Dr. A. Merthan DÜNDAR
Doç. Dr. Cenker GÖKER

Türkiye'de Singapur Çalışmaları • Editörler: Prof. Dr. A. Merthan DÜNDAR / Doç. Dr. Cenker GÖKER

ISBN: 978-605-136-478-0

9 786051 364780

Ankara Üniversitesi Basımevi
<http://basimevi.ankara.edu.tr>

Para ile Satılamaz.

Ankara•2020

Para ile Satılamaz.

Türkiye’de Singapur Çalışmaları-I

Editör

**A. Merthan DÜNDAR
Cenker GÖKER**

Ankara • 2020

Ankara Üniversitesi Yayınları No: 653
Asya-Pasifik Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi
APAM Yayınları: 7

ISBN: 978-605-136-478-0

Yazarların görüşlerinin sorumluluğu kendilerine aittir.

Baskı Yeri:
Ankara Üniversitesi Basımevi
İncitaşı Sokak No: 10, 06510 Beşevler / ANKARA
Tel: (0312) 213 66 55
Basım Tarihi: 26.06.2020

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	v
Ambassador Jonathan TOW <i>Turkey And Singapore@50 Friendship and Beyond</i> <i>Türkiye ve Singapur 50. Yılda Dostluk ve Ötesi</i>	1
Cenker GÖKER <i>Türkiye ile Singapur Arasındaki Çifte Vergilendirmeyi Önleme</i> <i>Anlaşmasının Genel Özellikleri</i>	9
A. İnci SÖKMEN ALACA <i>Singapur'un Dış Siyaseti ve Güvenlik Politikaları</i>	15
Pınar BERK <i>Singapur'da Kalkınmanın Ekonomi Politikası</i>	45
Ahmet Faruk IŞIK <i>Singapur'un Uluslararası Toplumda Denge Politikaları ve</i> <i>Arabulucu Rolü</i>	63
Kubilay ATİK <i>Singapura Krallığı</i>	83
Ekrem SALTİK <i>Son Singapur Osmanlı Başkonsolosu Ahmed Ataullah Efendi'nin</i> <i>Güneydoğu Asya'daki Diplomatik Faaliyetleri</i>	93
Tuana Fulya ÖZMEN <i>Singapur Hakkında</i>	111

SİNGAPUR'UN DIŞ SİYASETİ VE GÜVENLİK POLİTİKALARI

A. İnci SÖKMEN ALACA*

GİRİŞ

Güney Doğu Asya bölgesinde, ada üzerinde yer alan, gelişmiş ekonomisi, çok etnikli nüfus yapısıyla '*küçük devlet*' statüsünde bir ülkedir. Kuzeyde Malezya ile Güneyde Endonezya'nın hava ve deniz sahası arasında bulunmaktadır. Malezya anakarasından Johor Boğazı ile ayrılmakta ve bu boğaz üzerinde kurulan iki köprü ile de ana karaya bağlanmaktadır. Doğal bir liman görünümünde olan ülke, Malezya yarımadasının güney ucu ile batıda Malakka Boğazı ve Doğu'da Güney Çin Denizi arasında kalmasından dolayı bir stratejik bir öneme sahiptir. Sanskritçe dilinde 'Simha (aslan)' ile 'pura (şehir)' anlamına geldiği için, ülkeye '*Aslan Şehir*' denilmektedir. Ülkenin farklı noktalarında aslan başlı balık gövdeli hayali varlık 'Merlion' heykelleri turizm sembolüdür.

Şekil 1. Singapur Haritası, Kaynak (Tokal, [web] 2008).

* Doç. Dr., İstanbul Arel Üniversitesi Öğretim Üyesi.

2018 verilerine göre nüfusu yaklaşık 6 milyon olan ülkenin, %74,3'ü Çinli, %13,3 Malay (Malezyalı ve Endonezya), %9 Hintli (Hindistan, Pakistan, Bangladeş ve Sri Lanka'dan gelen) ve geri kalanı da %3 farklı gruplardan (Japon, Vietnam, Filipinler) oluşturmaktadır. (Eski İngiliz sömürgesi olan ülkede konuşulan diller, İngilizce, Mandarin Çincesi, Malayca ile Tamil'dir (CIA [web]) Küçük bir ülke ancak farklı kimlik, değerler ve yaşam biçimlerine sahiptir.

Doğu Hindistan Şirketi için çalışan İngiliz Stamford Raffles tarafından stratejik önemi belirlenen ada, 1819 yılında İngiltere İmparatorluğu'nun denetimi altına girmiştir. İngiltere için Avrupa'dan Doğu Asya'ya ulaşan ticaret yolu üzerinde yer almış ve Hindistan ile Pasifik bölgesindeki diğer İngiliz kolonileriyle iletişim kurmada önemli merkez olmuştur. 1959 yılına kadar İngiliz egemenliğinde kalan ülke, 31 Ağustos 1963 yılında bağımsızlığını ilan ederek, Malezya Federasyonu'na katılmıştır. Bu federasyon yönetimi altında Singapur'da bulunan Çinliler, Malay halkı ile anlaşamayarak, 1965 yılında yeniden bağımsız devlet statüsüne dönmüştür. Eylül 2017'de yapılan seçimle, Halk Hareket Partisi Lideri (People Action Party) Malay kökenli Müslüman ilk kadın Başkan Halimah Yakob iktidara gelmiştir. Devletin temel hedefleri olan demokrasi, barış, kalkınma, adalet ve eşitlik, bayrağında yer alan beş yıldızla sembolize edilmektedir.

Orta Doğu ve Afrika bölgesinden gelen deniz trafiğinin önemli noktalarından birinde yer almasını avantaja çevirmiş, bir deniz ticaret üssü kurmuştur. Süveyş Kanalı ve Panama Kanalı üzerinden devam eden ticaret ağı kadar işlek bir ticaret hacmi vardır. Tarihte de bir deniz limanı işlevi gören ülke, vergiden muaf özelliği ile sömürgeci Hollanda ve İngiltere arasında bu açıdan önem kazanmıştır. Doğu-Batı ile Kuzey-Güney ekseninde deniz ticaret merkezi olarak stratejik bir konuma sahiptir. Ekonomik açıdan küreselleşmeyi bu ticari merkez olarak gerçekleştirmiştir. Pasifik bölgesine geçişin batı tarafını koruyan bir ülkedir. Güney Çin Denizi'ne geçişi sağlayan bir konumdur. Başarılı bir liman konteyner depo merkezi olmasını üç özelliğe bağlanmaktadır; bağlantı noktası olma, geniş bir kapasite merkezi ve rekabetçi nitelik taşımasıdır. (Li [web] 2018)

Ucuz insan işgücüne dayalı, yabancı yatırım ve ticaretle kalkınma modeli ve yüksek teknolojiye dayalı üretimle oldukça gelişmiş bir ekonomik yapıya sahiptir. Ülkenin kurucu lideri Lee Kuan Yew, kendi ülkesinin modelini geliştirmekte olan ülkeler için önermektedir. Bir Asya modeli olarak,

görevi üstlenen bir dış politika siyaseti izlerler. Kendi ulusal çıkarına uygun, uluslararası konjonktürdeki gelişmelere paralel (çok kutuplu sistem, güç değişimi, yeni ortaya çıkan güvenlik tehditleri gibi...) pasif, tarafsız ya da aktif bir dış siyaset gerçekleştirmeyi seçebilirler.

Küçük devlet bulunduğu bölgede kendisini tehdit eden büyük bir devlete karşı, onun stratejik rakibi olan başka bir devletle ittifak ilişkisi kurarak, bir güç denge politikası izlemeye çalışır. Ya da kendisini tehdit eden güçlü devletle anlaşır, ona uygun politikalar üretir. İttifakın bir parçası olduğundan ortak düşman algısı ortak dış siyaset izlemeyi gerektirir. Uluslararası sistemin anarşik yapısı içerisinde, küçük bir devletin varlığını sürdürebilmesi için büyük bir devletle yaptığı ittifak ilişkisi ulusal güvenliği için birincil öncelikli olmaktadır. Yükselen güçler her zaman bulundukları coğrafi bölgede diğer devletler arasında bir güvensizlik yaratırlar. Coğrafi yakınlık nedeniyle yükselen bir gücün ilk hedefinde olan devletin, bu güçle anlaşması daha az zarara uğramasını sağlar. (Walt, 1990: 147-181)

Küçük devletlerin uluslararası sistemdeki büyük güçlerle olan ilişkileri, askerî açıdan kendilerini geliştirmelerine ve siyasi alanda destek bulmalarına yardımcı olur. Büyük güç ise kendi nüfuzunu ülkede attırırken, kendi ulusal çıkarı dışında izlenen politikalar konusunda sert bir tutum izleyebilir. Karşılıklı asimetrik bağımlılık ilişkisi, büyük güce rıza gösterildiği sürece istikrarlı devam edebilir. Diğer büyük güçler arasında denge politikası izleme stratejisine geçildiğinde, eski ortaklık ilişkisinde bulunduğu güç tarafından ekonomik ve askeri yaptırımlarla dış politikasına müdahale edilebilir. Büyük güçlerle ilişkiler küçük devletler için faydasının yanında ciddi zararlar da verebilen bir ilişki biçimini kapsar. Küçük devletler, diplomasi sanatını kullanarak, kendi çıkarları doğrultusunda büyük devleti yönlendirebilirlerse başarılı olabilmektedirler. Aynı zamanda uluslararası örgütlere katılım, diplomatik alanda çıkarlarını savunabilme imkânı sağlamaktadır.

Tarafsızlık ya da bağlantısız bir politika izlemek daha rasyonel bir dış politika stratejisini sağlar. Robert Dahl (1997) bu durumu, uluslararası sistemdeki güç yapısından ortaya çıkan kutuplarla simetrik stratejik ilişki ya da stratejik bağımsızlık olarak nitelendirir. Kendilerine yönelik herhangi bir saldırı olmadığı sürece savaşlarda yer almaz ve başka devletlere askeri yardımda bulunmazlar. Alternatif bir hayatta kalma, ulusal güvenlik stratejisi olarak tarafsızlık, kendi egemenliğini sürdürmeye yardımcı olur. Aynı

zamanda bölgede yükselen güçler ile ilgili ortaya çıkan çatışmaları yönetebilmeyi kolaylaştırır. Bir sonraki bölümde bu teorik çerçeve kapsamında Singapur devletinin dış politikası ve güvenlik politikalarına değinilecektir.

2. Singapur Dış Politikası

Küçük bir devlet olarak Singapur, dış politikası seçenekleri kısıtlı olan bir ülkedir. Etrafında büyük ve güçlü komşuları bulunmaktadır. Aynı zamanda uluslararası sistemde birbiri ile rekabet halindeki büyük güçlerin olduğu bir bölgede yer almaktadır. Asya-Pasifik bölgesi günümüzde ABD-Çin ve Rusya rekabeti ve eklenen Hindistan ile yoğun stratejik bir mücadele alanı haline gelmiştir. Bu ülkelerin Güney Doğu Asya'yı kontrol etme hedefi içinde, Singapur önemli bir stratejik konuma sahiptir. Güç dengesi, tarafsızlık ve her devletle iyi geçinen bir ülke olmak dış politika stratejisi olarak benimsenmiştir.

Singapur, küçük bir devlet olarak her zaman dış politikasında birinci öncelik, egemenliğini ve varlığını sürdürmek olmuştur. Coğrafi zayıflığına rağmen, ekonomik olanaklarını arttırarak ülkenin zengin bir ülke olması ikincil önemde bir amaç olmuştur. Ülkenin dış politikasının dayandığı ulusal çıkarların oluşturulmasında ilk Başbakan Lee Kuan Yew, Başbakan Yardımcısı Dr. Goh Keng Swee ve Dışişleri Bakanı Sinnathamby Rajaratnam önemli bir yere sahiptir. Bu çıkarlar, başarılı bir ekonomi, tam bağımsızlık, kimsenin düşmanı olmayan herkesle dost bir ülke, kurallara dayalı uluslararası sisteme inanma, uyma ve koruma ve çatışmaları barışçıl yolla çözmektir. (The Straits Times [web] 2017)

Küçük devletler dış politikalarında genellikle üç strateji uygularlar. İlkinde bağımsızlıktan vazgeçerek büyük bir devletle birleşip varlıklarını sürdürürler. Singapur, İngiltere yönetiminden kurtulunca 1963-65 yılları arasında, Malezya federasyonu içerisine katılıp bu şekilde bağımsızlığından vazgeçmişti. Ancak Çin etnik ve Müslüman Malay toplumu arasında gerginlikler, birleşmeye yönelik Endonezya tepkisi bu durumu kısa ömürlü olmasına neden olmuştur. Diğer bir dış politika seçenekleri, bağımsızlığını koruyarak, büyük bir güç ile stratejik iş birliği çerçevesinde varlığını sürdürmek ya da bağımsız bir şekilde hareket ederek bölgesel güçler ve uluslararası aktörlerle iş birliği içerisinde faaliyet yürütmektir. (Lau and Kadir, 1995: 75) Son dış politika seçeneği, proaktif biçimde Singapur

tarafından günümüzde yürütülmektedir. Uluslararası rejim ve normların oluşturulmasında katkı sağlayan bir ülkedir. Birleşmiş Milletler (BM)'de 1992 yılında günümüzde 107 üyesi bulunan *Küçük Devletler Forumu*¹'un kurulmasına önderlik etmiş ve diğer küçük devletlere bir üçüncü dünya ülkesinden nasıl bugünlere geldiği konusunda model olmaktadır. Uluslararası sistemde diğer inşacı katkıları, 44 üyeden oluşan *Küçük Ada Devletler İttifakı*² ve 2009'da kurulan BM ile G-20 arasında yer alan, 30 devletin katılımından oluşan *Küresel Yönetişim Grubu (3G)*³'nin kurulmasına yardımcı olmasıdır.

Güç bağlamında dış politika imkânları; itibar / prestiji ve bununla bağlantılı model olma, ticari ve teknoloji yetenekleri, gayri safi milli hasılası, güçlü bir toplum sayılabilir. Para birimi olarak Singapur doları kullanan ülkenin, kişi başına düşen gayri safi hasılası 2018 değerleri bağlamında, 58.770 \$'dır. (Macro Trends [web]) Asya değerlerine sahip en Batılılaşmış laik bir ülkedir. Doğu-Batı değerleri arasında bir köprü görevi üstlenmiştir. Ülkenin temel değerleri 15 Ocak 1991'de yayınlanan resmi raporda; öncelik ulus sonra farklı topluluklar, ailenin toplumun temel birimi olması, etnik topluluklara verilen değer, etnik ve dinsel uyum, hoşgörü ve uzlaşma ile toplumsal sorunları çözme olarak belirtilmiştir. Bu değerlere dayanan bir '*Singapur kimliği*' yaratılmıştır. (History SG [web]) Dış politikasında bu imkânlar çerçevesinde uygulayabileceği en iyi araç, diplomasi çeşitleri (ikili, çoklu, ekonomik, kültürel, gibi) olmaktadır. Özellikle çok kutuplu günümüz sistem içerisinde, etkin çok taraflılık politikası izlemektedir. Çok taraflılık, destek elde etmek, düşmanlıkları etkisiz hale getirmek ve etki alanını genişletmek için uygun görülmüştür.

Dış politikasının kapsamı bölgeselden küresele doğru giden bir yön izlemektedir. Kendi coğrafi konumuna en yakın iki ülke Malezya ve Endonezya birinci dereceden hem güvenliğini hem de dış politikasını etkilemektedir. Bu iki ülkeye coğrafi yakınlık, ulusal çıkarları açısından her

¹ Bkz., Küçük Devletler Forumu - World Scientific (2015), "A History of the Forum of Small States" <https://www.worldscientific.com/page/9729-chewtaisoo>

² Bkz., Alliance of Small Island States <https://www.aosis.org/about/> Küçük Ada Devletler ittifakının temel konuları arasında İklim değişikliği, sürdürülebilir kalkınma ve Okyanusların gözlemlenmesi yer almaktadır.

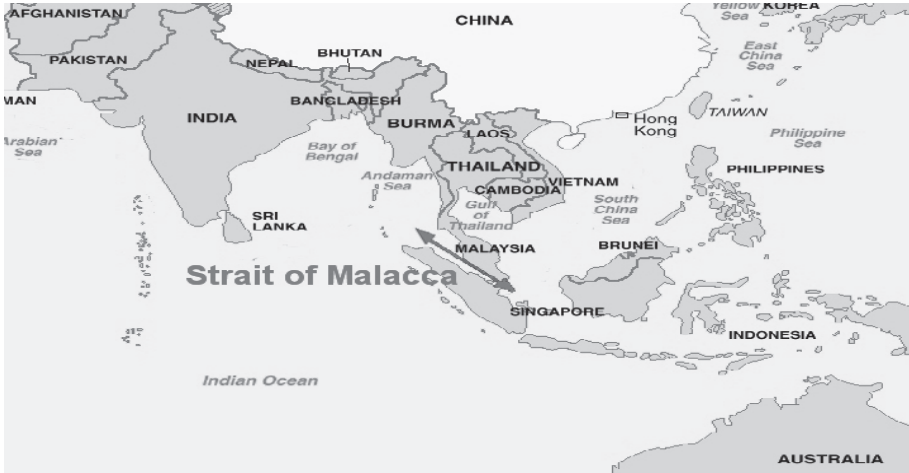
³ Küresel Yönetişim Grubu (3G) için daha detaylı bilgi bkz. Iftekhar Ahmed Chowdhury, (2010) "The Global Governance Group (3G) and Singaporean Leadership: Can Small be Significant ?" ISAS Working Paper, (19.05.2010).https://www.files.ethz.ch/isn/116447/ISAS_Working_Paper_108_-_Email_-_The_Global_Governance_Group_19052010134423.pdf

zaman iki ülke ilgili politikaları içermeyi gerektirmektedir. *Öncelikler bölgesi* bu iki ülke olmaktadır. Yakın komşularının genişleme hedefleri içerisinde, Singapur hep değerlendirilmiştir. Çok etnikli nüfusun uzantıları bulunan komşu ülkeler ve milliyetçilik hareketleri, su ve doğal gaz yüzünden Malezya'ya bağımlılığı, bu ülke ile karasuları, hava sahası ile fiyatlar konusunda uzlaşmazlıklar ulusal güvenlik açısından temel problemleri teşkil etmektedir. Singapur karasal alanını, Malezya kara parçasına yönelik yaptığı iki köprü ile ve Johor ve Singapur Boğazı'nda deniz sınırlarını 2008'de belirleyerek arttırmıştır. Karasuları anlaşmazlığı, Malezya-Singapur dışişleri bakanları arasındaki Mart 2019'da varılan anlaşma ile iki ülke eski sınırlarına geri dönerek çözülmüştür. (Time Türk [web] 2019) Uluslararası Adalet Divanı, 2008 yılında her iki ülkenin çözülmesi için başvurduğu egemenlik sorununu, Pedra Branca/Pulau Batu Puteh adasını Singapur'a; Middle Rocks kayalıklarını Malezya egemenlik sahası olarak belirleyerek çözmüştür. South Ledge resifi konusunda bir görüş bildirmemiştir. (International Court of Justice [web] 2008) Deniz sınırları konusunda Endonezya ile de bu ülkenin kuzeyinde yer alan Batam Adaları sorunu çözülmeye çalışılmaktadır.

Küresel şehir devleti olma fikri ile ülke dış politikasını, küresel bir kapasiteye çıkarma hedefi koymuştur. Küresel politika izleyebilmek için bir devletin konumu, sahip olduğu kaynaklar ve bu kaynakların stratejik değeri önemli unsurlardır. Singapur küçük bir devlet olma durumunu, nasıl avantaja dönüştürebileceğini gösteren en iyi ülkelerden biridir. Tarihte İngiliz İmparatorluğu'nun Asya Pasifik'te emperyalist bir güç olmasını sağlayarak, Singapur bu stratejik önemi, 1819'da kazanmış denilmektedir. (Ken, 1982: 25) Coğrafi konumunu, farklı dönemlerde büyük güçler için İngiltere (askeri-istihbarat üssü), ABD (deniz üssü- Changi donanma üssünde) ve en son Çin (deniz ve kara yolu projesi) için stratejik nitelik kazandırarak bunu başarmıştır. Eski Dış İşleri Bakanı Rajaratnam bu durumu, "savaş zamanında ülkemiz stratejik bir değer kazanmakta, barış döneminde ise büyük bir ticari merkez olarak yine öneminizi sürdürmekteyiz. Pasifik'te olan her olayın doğrudan bize etkisi bulunmaktadır" diye belirtmiştir. (NG, 2010: 30) 1946-1963 yılları arasında, İngiliz istihbarat birimi MI5 Güney Doğu Asya operasyonlarını Singapur üzerinden yürütmüştür. Soğuk Savaş döneminde, Singapur'da kurulan *Uzak Doğu Güvenlik İstihbaratı* (Far East Security Intelligence), İngiliz dış istihbarat birimi MI6 ile de komünizmin genişlemesi, Rus istihbaratı, Malezya ve Singapur'da bulunan etnik

Çinlilerde komünist ideolojiye sempati duyma konusunda ortak faaliyetler yürütmüştür. (Shaw, 2015: 800)

Ekonomik açıdan ise Güneydoğu Asya ticaret yolları için önemli bir bölgedir. Hint-Pasifik Okyanusları arasında kalan Malay yarımadası ve Singapur bu ticaretin ana noktasını oluşturur. Aşağıdaki haritada görüldüğü gibi özellikle Singapur, batıdan Avrupa ve Hindistan, kuzeyden Çin, Japonya, Hindiçin (Kamboçya-Laos-Malezya-Myanmar-Singapur-Tayland-Vietnam'ı kapsayan bölge) ve Tayland; doğu batıdan Borneo, Cava ve Maluku Adaları ile güneyden Avustralya ve Cava Adası arasındaki ticaret yolları üzerindeki merkez konumundadır. Malakka Boğazı üzerinden Güney Çin Denizi'ni kontrol etmek isteyen bir donanma gücü için önemli adalardan biridir. Günümüzde ülke, ticaret açısından bir mega liman aktarma merkezi konumundadır.

Şekil 2. Hint Okyanusu, Güney Çin Denizi ve Güney Doğu Asya Deniz Yolları.

Kaynak: (Puigrefagut [web] 2018)

Bulunduğu bölgede diğer devletlerin politikalarını da dikkate alan bir dış politika izlemeye özen göstermektedir. Asya-Pasifik bölgesi ya da Başkan Trump'ın yeni Hint-Pasifik bölge tanımı içerisinde ABD-Çin temelindeki rekabet, bu rekabete etki eden diğer dengeleyici güçler Hindistan ve Japonya arasında, kendi temel hedeflerini gerçekleştirmeye çalışan dengeleyici bir dış politika izlemeye özen göstermektedir. Denge politikası izlemesi ne ABD'nin ne de Çin'in kabul etmediği bir durumdur.

ABD, Çin ile Singapur arasındaki ekonomik projelere karşı çıkarken, Çin de savunma alanında ABD ile yakın ilişkisini kabul etmemektedir. (Jayakumar, [web] 2016) Singapur için ABD'nin bölgedeki varlığı, güvenliğin inşasında kilit role sahiptir. Diğer taraftan Singapur'un Çin'i göz ardı edemeyeceği konu ülke içindeki Çin kökenli nüfustur. Çin Komünist Partisinin 2018 yılında yayınladığı dış politika belgesinde yer alan sınır ötesi 'kimlik politikaları' kapsamında Singapur'un %76 Çin kökenli vatandaşları önem taşımaktadır. Bu nüfusa Çin hükümeti, klan örgütlenmeleri, iş adamları dernekleri, gençlik grupları, Çin kültürünü yaymaya çalışan örgütler üzerinden etki etmeye çalışmaktadır. Etki de temel amaç, ülkenin Çin'in çıkarlarını uygulayabilen bir ülke olmasıdır. Singapur'un Amerika ile savunma iş birliği nedeniyle, Çin'de yaptırım uygulanmasını önerenler vardır. (Hsiao [web] 2019) Amerika'nın engellemeye çalıştığı ancak başarılı olamadığı Çin ile bağlantılı ekonomik projelerin başında, Asya Yatırım ve Kalkınma Bankası'nın kurulmasıdır. Singapur büyük destek vermiştir. Diğer proje ise Çin'in 2. İpek Yolu Projesi'ne yapılacak katkıdır. Singapur bu projeyi, Çin'in zenginliğini diğer ülkelerle paylaşmayı seven bir proje olarak görmekte ve desteklemektedir. *Kunming-Singapur* Demir Yolu Projesi'ni hayata geçirerek, Çin'i Güney Doğu Asya'ya karadan bağlanmasına katkı sağlanmıştır. Pan-Asya Demir Yolu Şebekesi'nin bir parçası olan proje, 2010 yılında hayata geçen ASEAN-Çin Serbest Ticaret Alanı içinde kritik bir öneme sahiptir. Çin'in Kunming şehrinden başlayıp, Singapur'da son bulmaktadır. Aşağıdaki haritada demir yolunun geçtiği güzergâhlara bakıldığında, Çin üzerinden Tayland, Vietnam, Kamboçya, Laos, Malezya geçilerek Singapur'a ulaştığı görülmektedir. Singapur ekonomik açıdan bir lojistik deniz merkezi olma özelliğini böylece karadan da pekiştirmiştir. İhtiyacı olan kaynaklara daha kolay erişim imkânı sağlayacaktır. Karşılıklı kazan-kazan ilkesi kapsamında bu demir yolu projesi hem Çin hem de Singapur için fayda sağladığı görülmektedir.

Şekil 3. Kunming-Singapur Hızlı Tren Hattı.

Kaynak: Geopolitical Monitor [web] 2017

Singapur'un küresel politikaları, diğer devletleri birbirine bağlayan ekonomik karmaşık karşılıklı ilişkiler ağı içerisinde bölgesindeki 1999 ve dünya 2008 ekonomik krizinden etkilenmesine neden olmuştur. Elde ettiği prestiji, güçlü ekonomisine bağlı olan ülke için bu krizler ekonomik güvenliği öncelikli hale getirmiş ve ekonomik diplomasiye daha fazla önem verilmesini sağlamıştır. (Ministry of Defense, 2000:7) Dış ticarete bağlı ekonomik hayat, kara-deniz ve hava yolu ile gerçekleşmektedir. Sayısız çok uluslu şirket, Amerikan ve Çin şirketleri adada faaliyet içerisinde. Terörün olası ülkede artış göstermesi hem ekonomik hayatın zarar görmesine hem de ülkenin prestij kaybına neden olabileceği öngörülmüş ve önlem politikaları belirlenmiştir. Çin-ABD arasındaki ticaret savaşı ülkeyi de etkilemektedir. Aynı zamanda Kuzey Kutup Bölgesi'nin yeni ticaret güzergâhı olarak kullanıma açılabilme olasılığı, Singapur'un ticari merkez önemini azaltacaktır. Bu konuyu yakından takip eden ülke, 2013 yılından beri Kuzey Kutup Bölgesi Konseyi'nde sürekli gözlemci olarak yer almaktadır. Kuzey Deniz güzergâhı, Asya-Avrupa arasında yolu kısaltıp, zaman kazandırırken,

Singapur ekonomisini ciddi etkileyecektir. Küresel ısınmanın neden olacağı deniz seviyesinin yükselmesi aynı zamanda bir ada devleti olan ülkenin deniz altında kalmasıyla da sonuçlanabilme riski vardır. Singapur hükümeti tüm bu gelişmeleri, konsey içinde gözlemci olarak yakından takip edebilmektedir. (Tan [web] 2016)

Ülkenin halen Dışişleri Bakanı olan Vivien Balakrishnan'ın 1 Mart 2019'da parlamentosunda yaptığı konuşmasında dış politika da karşılaşılan sorunları ve izlenecek politikaları belirtmiştir. Temel sorunların başında Çin-ABD arasındaki ekonomik ve teknolojik rekabet gelmekte, sonrasında siber tehditler, ekonomik alanda sıfır toplamı politikalar ve korumacılık, milliyetçiliğin yükselişi, çok taraflı küresel yönetişimin zayıflaması ve uluslararası sistemde kural dışılığın yaygınlaşması gösterilmiştir. Bu belirsizlik döneminde Singapur dış politikası öncelikle kurallara dayalı bir uluslararası düzeni benimsediğini ve çok taraflı ekonomik ilişkileri sürdüreceğini, denge politikasına dayalı bir tarafsızlık, her ülkeye eşit mesafede, özellikle büyük güçlerin hepsi ile iyi bir diyalog ilişkisi (tek bir ülkenin stratejik müttefiki olmadan) dost, güvenilir ve saygın bir ülke konumunu sürdüreceği vurgulanmıştır. Yumuşak güç politikaları aynı zamanda ülke dışında kültürel faaliyetlerle sürdürülerek, zengin çok kültürlü ve uyumlu toplumsal yapısına dünya genelinde dikkat çekmeyi hedeflemektedir. (Lai, [web] 2019)

3. Singapur'un Güvenlik Politikaları

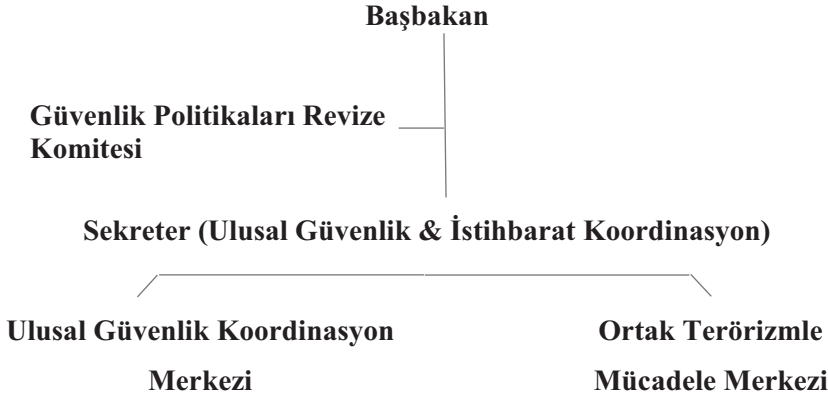
İnsan gücü az ve kara alanı küçük bir devlet olarak, ulusal güvenlik açısından askeri saldırı türünden dış tehditlere karşı fiziki varlığının (nüfus ve toprak) ve temel değerlerin korunması ve devam ettirilmesi ulusal güvenliğin birincil hedefidir. İçeride ülke rejimini yıkıcı faaliyetlerle karşılaşmamak, yaşamın kalitesini devam ettirebilmek için istikrarlı siyasi, ekonomik ve sosyal yapıyı korumayı da kapsar. Küreselleşmeyle birlikte sınır aşan tehditler; terörizm, dünya ekonomik krizleri, küresel ısınma ve çevre tahribatı, yaygın hastalıklar, yeni teknolojilerin ortaya çıkmasıyla meydana gelen yeni tehditler (siber suç ve savaş gibi) de devletin güvenlik konuları arasındadır. Singapur Savunma Bakanlığı'na göre ülkenin temel güvenlik sorunları, terörizm, siber saldırılar, kaynakların kirlenmesi, sivil ve askeri hedeflere yönelik biyolojik ve kimyasal saldırı tehditleridir. Diplomasi (güven inşa etme ve iş birliği) ve caydırıcılık, savunma politikasının iki temelidir. İkili ve çok taraflı diplomatik faaliyetlerle öncelikle kendi bölgesinde bir güvenlik sağlamaya çalışmaktadır. (MINDEF Singapore-a [web])

Singapur'un ulusal güvenlik stratejisi, 1984 yılında İsviçre ve İsveç örneği baz alınarak '*topyekûn güvenlik*' esasına göre belirlenmiştir. Topyekûn güvenlik kapsamında; altı unsur yani askeri ve sivil savunma, ekonomik savunma, dijital savunma, sosyal savunma ve psikolojik savunma önem kazanmıştır. Askeri savunma Singapur ordu birimleri tarafından gerçekleştirilmektedir. Sivil savunma olası doğal felaketlerde arama kurtarma, yiyecek tedariki ve ülke güvenliğini tehdit edebilecek kişilerin ihbar edilmesi gibi alanlarda sivil desteği kapsamaktadır. Ülkenin en önem verdiği alan ekonomi olarak, kendi kendine yeterli, dünya ekonomik krizlerine hazırlıklı, su ve enerji konusunda sürdürülebilir olmak açısından bir savunma anlayışı benimsenmiştir. Dijital savunma, ülkenin '*Akıllı Ulus*' misyonuyla paralel en gelişmiş teknolojiyi kullanan ve dışa açık, dünyayla entegre dijital platforma sahip olmasının getirdiği bir zorunluluktur. Siber alandan ülkenin şebeke ağına ve kritik alt yapı tesislerine gelebilecek saldırıların önlenmesi, sosyal medyada sahte haberleri engelleme bu savunma kapsamı içindedir. Ülkenin çok etnik, dini ve ırksal yapısı toplumsal güvenlik açısından bir risk oluşturmaktadır. Uluslararası ortamda özellikle 90 sonrası, artan ülke içi farklı etnik ve dini iç savaşlar, Singapur içinde büyük bir tehdit algılanmakta, farklı gruplar arası hem devlete bu grupların güvenmesi hem de gruplar arası iletişimin sürekli sağlanması için eğitim ve diğer projeler kapsamında çaba gösterilmektedir. Sosyal savunma toplumsal kutuplaşmayı önleyen, farklı etnik ve dini grupların haklarını güvence altına alan topluma yönelik iyileştirme faaliyetlerini kapsamaktadır. En son olarak psikolojik savunma alanı 'Singapur' kimliği altında, 1995 savunma belgesinde yer alan üç kavrama dayalı, varlığını sürdürme, güvenlik ve başarılı ülke olma '*S-Cube Concept*' faaliyetlerini kapsar. (Raska, 2016: 145) Üç kavram da birbiriyle bağlantılı görülmekte, güvenlik olmadan devlet varlığını sürdüremeyeceği, başarılı olmadan halkı mobilize etmek dünyadan itibar görmek mümkün görülmemiştir. (MINDEF Singapore-b [web])

Güvenlik politikaları koordinasyonun başı başbakandır. Onun altında Güvenlik Politikaları Gözden Geçirme Komitesi yer alır. Başbakana bağlı Ulusal Güvenlik Koordinasyon Sekreterliği (The National Security Coordination Secretariat NCSS)⁴ ulusal güvenlikle ilgili politikaların

⁴ Bkz., Ulusal Güvenlik Koordinasyon Sekreterliği (The National Security Coordination Secretariat NCSS <https://www.ncss.gov.sg/index.html#abt>, (Ulaşım Tarihi 10.11.2019).

belirlenmesi ve uygulanmasından sorumludur. Kurumun temel vizyonu, toplumsal uyumunu devam ettiren, güçlü ve güvenli bir ülkeyi sağlamaktır. Kendi içerisinde de sekreterlik, ulusal güvenlik koordinasyon merkezi ve ortak terörizmle mücadele merkezi olarak ikiye ayrılır. 2000 yılında yayınlanan "*21. Yüzyılda Singapur'u Savunmak*" başlıklı, hükümetin güvenlik belgesinde diplomasi ve güçlü bir savunma kapasitesine sahip olarak uluslararası sistemde varlığını sürdüreceğini belirtmiştir. (Singapore Ministry of Defense, 2010)

Şekil 4. Singapur Güvenlik Politikaları Koordinasyonu.
Kaynak: National Security Coordination Center, 2004: 37

Ulusal güç unsurları açısından Singapur, coğrafi konum, doğal kaynaklar, askeri güç, nüfus gibi üstün bir güce sahip ülke değildir. Bu nedenle güvenliğini maksimum seviyeye çıkarıp, ittifak ilişkileri kurarak (dış dengeleme) ve kendi savunmasını sürekli yenileyerek güçlendirerek (iç dengeleme) stratejisi uygulamaktadır. Batı dünyası (İngiltere-ABD yanlı) bir savunma politikası izlemiş, ABD'nin bölgedeki varlığının güvenlik açısından önemli olduğunu tarihin farklı dönemlerinde İngiltere ve ABD için bir üs olma, 1971 de gerçekleşen Beş Güç Savunma Düzenlemeleri'yle (Five Power Defense Arrangements-FPDA; Avustralya, Singapur, Malezya, Yeni Zelanda ve Birleşik Krallık) ile yaptığı Savunma Antlaşması'nda görülmektedir. Özellikle FPDA, Malezya ve Endonezya'ya karşı savunma açısından önemlidir. Grup içerisinde Singapur, Malezya ile ortak güvenlik sorunlarına çözüm üretebilmektedir. Bölgedeki güvenlik mimarisinin en önemlisi olan FPDA, deniz güvenliği, terörizmle mücadele ve doğal afetlerde arama kurtarma da etkin rol oynamaktadır. (Tan, 2008: 285) Dış

dengeleme açısından dört ülke savunma anlaşması yanında, Güney Doğu Asya Uluslar Birliği (ASEAN) üyeliği ve bu örgütte ASEAN Bölgesel Forum (ARF) güvenlik inşası konusunda Singapur'un atılımları örnek verilebilir. ARF aracılığı bölgedeki çatışmalarda karşılıklı güven inşa edilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Uluslararası hukuka uygun davranma, uluslararası anlaşma rejimleri güven inşa edici önlemler içerisindedir. 2002 yılından itibaren her yıl düzenli olarak Uluslararası Stratejik Çalışmalar Enstitüsü tarafından organize edilen Shangri-La Diyalogu⁵ toplantılarına ev sahipliği yapmakta ve bölgesel iş birliğinin gelişmesine katkı sağlamaktadır.

İki ülke Malezya ile Endonezya arasında kuşatma altındaymış gibi varlığını sürdürebilmek için 1965 yılından itibaren çeşitli politikalar geliştirilmiştir. Temel hedef zayıflığa rağmen uluslararası sistem içinde hayatta kalabilmektir. (Yew, 1998: 25) İç dengeleme açısından ordusunun ve güvenlik alanının sürekli güçlendirilmesi, yeni tehditlere karşı güvenlik stratejileri belirlenmesi gösterilebilir. Ordunun ilk yapılması 1920'li yıllarda İngilizler tarafından yapılmıştır. Adayı korumak için donanma ve sahil güvenlik birimleri oluşturulmuştur. İngilizlerin adadaki varlığı güvenlik ve ekonomik istikrarın güvencesiydi. (Raska, 2016:135) Az nüfusa sahip ancak bölge komşularıyla yaptığı savaşta zafer edinen İsrail askeri modeli, bağımsızlık ilan ettikten sonra Singapur için örnek alınmıştır. Bu amaçla ilk savunma bakanı Dr. Goh Keng Swee, 1959'da bu ülkeye ziyaret gerçekleştirmiştir. Ordunun savaş talimatnamelerinin belli kısımları (kara savaş yöntemi özellikle) İsrail tarafından yazılmıştır. Eğitimler İsrail askeri yetkilileri tarafından ülkede verilmiştir. Silah desteği sağlanmıştır. (Barzilai [web] 2004) Ülke içinde belli bir kesim İsrail desteğini eleştirerek, ABD, İngiltere, Avustralya'dan askeri destek alınmasının daha doğru olduğunu savunmuşlardır. Ağırlıklı bu ülkelerle yoğun iş birliği yapılarak, ordunun modernizasyon süreci gerçekleşmiştir. Singapur ordusu, kara-deniz-hava olmak üzere üç askeri kuvvetten oluşmakta ve ordunun operasyon hazırlık kabiliyeti sürekli geliştirilmektedir. 18 yaşındaki tüm erkekler için askerlik iki yıl zorunlu tutulmuştur. (Leifer, 2000: 64-65)

Günümüzde Singapur Silahlı Kuvvetleri, '3. Jenerasyon' olarak nitelendirilmektedir. 1960 yılında ilk kurulan askeri yapı, 1. Jenerasyon, 1980-90 arası kara-deniz-hava kuvvetlerinin güçlendirilmiş hali ise 2.

⁵ Bkz., IISS Shangri-La Diyalogu 2019. <https://www.iiss.org/events/shangri-la-dialogue/shangri-la-dialogue-2019>, (Ulaşım Tarihi 10. 11. 2019).

Jenerasyon olarak sayılmıştır. Bu dönemde terörizm ve korsanlık tehdidi yeni güvenlik sorunları olarak ülke gündemine gelmiştir. Sürekli değişen ve belirsiz bir uluslararası güvenlik ortamındaki tehditlere karşı yeniden revize edilen ordu bugün 3. Jenerasyon olarak görülmektedir. (MINDEF Singapore-c [web]) Özellikle siber alandaki yeni gelişen saldırı biçimleri ile hibrit savaşa göre gerekli donanım ordu kabiliyetlerine eklenmiştir. Siber komutanlığı 7/24 siber ortamı izleme, kritik alt yapıları siber saldırılara karşı korumakla görevlidir. Uluslararası askeri teknoloji alanında ismi geçen bir ülke olmak için, yapay zekâ, robot teknolojisi, analitik analiz alanında yatırım yapmaktadır. Ülkenin batısında inşa edilen ve 2023'de başlayacak olan '*SAFTI City* 'yani akıllı eğitim faaliyetleri merkezi, ordunun şehirlerde konvansiyonel tehdit ve terörizme karşı, eğitim programlarını kapsayan, gerçek bir şehir üzerinde savunma yeteneklerini geliştirmesini amaçlamaktadır. (Zhang, [web] 2019)

Çok taraflı diplomasi stratejisi kapsamında Singapur Silahlı Kuvvetleri (Singapore Army Force-SAF) ABD, Çin, Japonya, Güney Kore, Avustralya, Yeni Zelanda, Hindistan ve Bangladeş ile ikili savunma ilişkileri geliştirmiştir. ABD ile Avrupa, Afrika ve Orta Doğu'da da birçok devletin ordusuyla yakın bağlantıları bulunmaktadır. (Ministry of Defense, 2000: 18-19) Bölgesel barış ve iş birliği için özellikle de deniz güvenliği, afet yönetimi, insani krizler ve sınır aşan olaylarda askeri ve sivil iş birliğine çok önem verilmektedir. SAF kapasitesini arttırabilmek için, bölge orduları arasında güven inşa amaçlı toplantılara katılmakta, ya da Singapur'da bu tarz toplantılara ev sahipliği yapmaktadır. Örneğin 1988'den beri Batı Pasifik Donanma Sempozyumları, 1999'da beri ABD-SAF arasında Pasifik Ordu Liderleri Konferansları ve 1978'den beri devam eden Pasifik Orduları Yönetim Seminerleri verilebilir. Bu konferanslarda Asya-Pasifik ile Hint Okyanusu ülkeleri orduları önemli güvenlik konularını istişare etme imkânı bulabilmektedirler. Diğer yandan afetlerde ve rehine krizlerine karşı ortak deniz tatbikatlarına bölge ülkeleriyle katılım sağlamaktadır. Singapur zırhlı birlikleri her yıl düzenli olarak Avustralya Shoalwater Bay Eğitim Merkezi'nde tatbikat gerçekleştirmektedirler. Hava Kuvvetleri de ülkedeki alanın darlığı nedeniyle eğitimlerini ABD, Fransa, Avustralya ile Bruney de kısa dönemli olanları ise Endonezya ve Tayland'da yapmaktadırlar. Deniz Kuvvetleri ise FPDA kuvvetlerinin yıllık Güney Çin Denizi tatbikatlarına, Hindistan ile Hint Okyanusu'nda denizaltı tatbikatına, Avustralya ve ABD ile yerel sulardaki denizaltı tatbikatlarına katılım göstermektedir. Simülasyon eğitimleri de ülke topraklarının yetersiz oluşu nedeniyle ordunun en önem verdiği eğitim metodu

haline gelmiştir. (Ministry of Defense, 2000: 33-37) İlaveten Savunma Bakanlığı'na bağlı, Savunma Bilim Kurumu 1972'de faaliyete geçerek yeni teknolojilerin orduya entegre olması için araştırma geliştirme projelerini sürdürmektedir. Elektronik savaş, yeni dijital teknolojiler, güçlü zırh inşası gibi alanlarda ordu için faaliyetler sağlanmaktadır.

Diplomasi, güvenli bölgeler inşa etmede ve ordunun ikili ve çoklu ülkelerin ordularıyla kapasitesini geliştirmede etkin olduğu görülmektedir. Caydırıcılık konusunda ise 1970 başlarında kabul ettikleri, 'Poisoned Shrimp-Zehirli Bücür/Ufaklık1 strateji uygulanmıştır. Yutulması kolay ama hazmetmesi zor bir ülke olarak kendilerini zehirli bir cüce tanımlamışlardır. (Richardson [web] 2004) Singapur ordusunun deniz alanında başlattığı savunma hattı, karada sürdürülecek şehirler korunacaktır. Yine de savunma yetersiz kalsa da beş ülke savunma anlaşması kapsamında Singapur'a anlaşma içerisinde olan diğer ülkeler yardım edecektir. Orta savunma anlaşması caydırıcı bir nitelik taşımaktadır. Uygulanan bir başka caydırıcı strateji de İsrail örnek alınarak, düşmanlara karşı 'önleyici savunma' stratejisi uygulanmaktadır. Bu stratejide temel iki amaç, adanın düşman ateşinden direk korunması için bir stratejik derinlik oluşturmak ve su kaynaklarını (Skudai ve Kota Tinggi Su Pompa Merkezleri) korumak için çatışma alanını ileriye doğru getirmektir. Malezya'ya yönelik olası bu ülkede bir çatışma durumunda Hava Kuvvetleri aracılığı ile üstünlük kurmak ve Malakka Boğazı ile Singapur Boğazı'nın güvenliğini sağlamak bu stratejinin bir parçasıdır. Sürekli bu tarz bir çatışmaya hazırlık için askeri tatbikatlar yapılmaktadır. (Huxley, 2000: 56-60)

Soğuk Savaş döneminde, komünizm ideolojisinin yayılcı siyaseti 1950-60'lar da ülkeyi iç ayaklanmalarla sarsmış, başarılı operasyonlarla bu tehdit bertaraf edilmiştir. Hristiyan-Müslümanlar toplulukları arasında 11-13 Aralık 1950'de çıkan Maria Hertogh⁶ ayaklanmaları ile Çin ve Malay nüfus arasında patlak veren 1964 ayaklanmaları⁷ toplumsal açıdan en kötü olaylar olarak tarihe geçmiştir. Bölgesel güvenlik sorunları içerisinde, en çok yakın komşularından tehdit algılanmıştır. Singapur'un Malezya ile birleşmesine

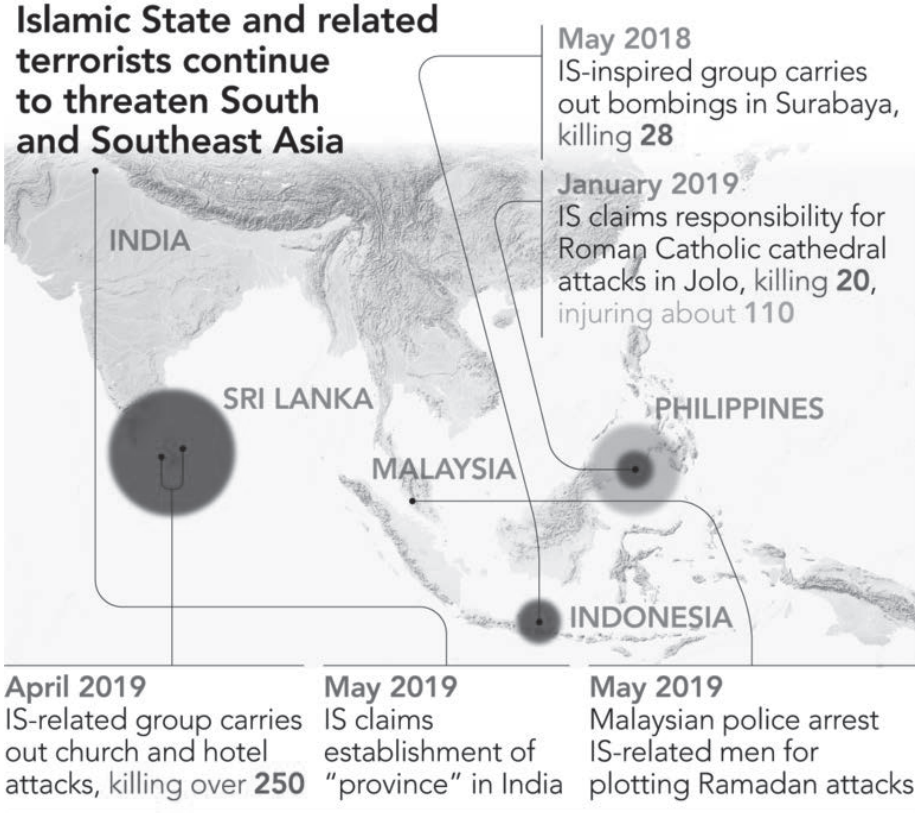
⁶ Müslümanlar tarafından büyütülen bir kız çocuğunun, mahkeme kararı ile Hristiyan anne babasına geri verilmesi sonrası yaşanan olaylar. Daha detaylı bilgi için bkz., Singapore Infopedia -a https://eresources.nlb.gov.sg/infopedia/articles/SIP_83_2005-02-02.html

⁷ 1964 ayaklanmaları, Singapur'un Malezya federasyonuna katılmasıyla Çinli ve Malay grupları arasında ilki Mevlit kandili sırasında 21 Temmuz, diğeri de 2 Eylül'de meydana gelmiştir. Bkz., Singapore Infopedia -b https://eresources.nlb.gov.sg/infopedia/articles/SIP_45_2005-01-06.html

Endonezya karşı çıkmış, 10 Mart 1965 yılında ülkede panik ve korku yaratmak için MacDonald evi bombalanması gerçekleşmiştir. 31 Ocak 1974 yılında Pulau Bukom'da bulunan Shell petrol rafinerisi iki Japon Kızıl Ordu ve iki Filistin Kurtuluş Örgütü üyesi tarafından ele geçirilerek, Güney Vietnam'a petrol sevkiyatının durdurulmasına çalışılmıştır. ABD'nin yardımıyla operasyon başarılı ile sonuçlanmıştır. 26 Mart 1991 yılında Malezya'dan kalkan Singapur Havayolları'na ait SQ117 uçağı, dört Pakistan Halk Partisi üyesi tarafından Pakistan Başbakanı Benazir Bhutto'nun eşinin serbest kalması koşulu ile rehin alınmıştır. Orduya ait komando birliğinin operasyonu sonucu teröristler öldürülerek başarı ile sonuçlanmıştır. (National Security Coordination Centre, 2004: 19-21) Tüm bu geçmiş olaylardan sonra ülkenin güvenliği açısından kritik alanlar olarak hava-deniz güvenliği, kara ulaşımı, sınır kontrolü ve stratejik alt yapılar belirlenmiş ve bu alanlarda önemli ölçüde savunma imkânları güçlendirmişlerdir. İdeolojik bölünme, etnik çatışma riskine karşı 1996'da *Ulusal Eğitim Programı* başlatılmıştır. Çok kültürlü ve etnik yapıdaki nüfusu bir bayrak altında eğitim yolu ile birleştirmeyi hedefleyerek, toplumsal güvenlik sorunlarını kontrol altında tutma hedeflenmiştir.

El Kaide bağlantılı, Güney Doğu Asya'da şeriatla yönetilen bir İslam devleti kurmayı hedefleyen ve 1993'de Endonezya'da Ebu Bekir Beşir ile Abdullah Sungkar tarafından kurulan İslam Cemaati (Jemaah Islamiyah) terör örgütü faaliyetleri, Singapur içinde bir tehdittir. İki Müslüman ülke arasında bulunan Singapur, tarihsel olarak hem İngiltere hem de ABD ile yakın ilişki içerisinde. Ülke içinde bulunan Müslüman kökenli vatandaşlar arasında sempati duyan ya da militan seviyesinde örgüt üyesi bulunmaktadır. Singapur polisi tarafından tutuklanan kişilere göre terörist profili, eğitilmiş, iş sahibi ve aileleri olan bireylerden oluşmaktadır. Kurulacak İslam devleti sınırları içerisinde Malezya ile birlikte Singapur'un da olması, ABD'nin Irak ve Afganistan operasyonlarına verilen destek nedeniyle, küresel terör tehdidi konularını ülke gündemine taşımıştır. Aynı zamanda Filipinler'de faaliyette bulunan Moro İslami Özgürlük Hareketi (MILF) üyeleri de ülke içinde aktiftir. Suriye merkezli Irak-Şam Devleti terör örgütü (DAEŞ) 2015 yılından sonra bölgede görülmeye başlanmış, 2018'de önemli Güneydoğu Asya liderlerinin (Endonezyalı Bahrin Naim ve Malezyalı Muhammed Wanndy Bin Jedi) ölümüyle güçleri zayıflamıştır. Halen Endonezya'da Ansharut Daulah Cemaati DAEŞ bağlantılı faaliyetlerini sürdürmektedir. Terör örgütü üyesi olarak tutuklanan Singapur vatandaşı sayısı 22 kişi olmuştur. (Singapore Minister of Home Affairs [web] 2019a). Aşağıdaki

haritada 2019'da Güney Doğu Asya bölgesinde DAESH bağlantılı silahlı terör grupları tarafından gerçekleştirilen saldırılar görülmektedir. El Kaide dışında DAESH'a bağlı Malezya'da beş, Endonezya'da 18 ve Filipinler'de 3 terör örgütü faaliyet göstermektedir. Singapur'un Müslüman halkı içerisinde bu örgütlere ilgi duyabilen kitleler vardır.

Şekil 5. Güney Doğu Asya'da DAESH ve Onunla Bağlantılı Terör Eylemleri.

Kaynak: (Markar [web] 2019)

2004 yılında yayınlanan *Singapur Terörle Mücadele Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi*⁸ yakın bölgesindeki ülkelerde bulunan terör örgütlerine yönelik mücadele politikalarının ana hatları belirtilmiştir. Öncelikle mücadele edecek devlet kurumları saptanmıştır. Birbiriyle koordineli çalışan

⁸ Bkz., 2004 Singapur Terörle Mücadele Ulusal Güvenlik Strateji Belgesi, <https://www.files.ethz.ch/isn/156810/Singapore-2004.pdf> (Ulaşım Tarihi 15. 11. 2019).

üç birim Başbakanlığa bağlı Ulusal Güvenlik Sekreterliği, İç Güvenlik Ofisi ve Ortak Terörizmle Mücadele Merkezi görevlendirilmiştir. *Önleme-Koruma-Karşılık Verme* kapsamında bütünleşik bir terörle mücadele stratejisi belirlenmiştir. Önlemede amaç insan kaybı, ekonomik zarar ve mal kayıpları olmadan savunmayı gerçekleştirmektir. Bunun için etkili diplomasi, güçlü istihbarat ağı ve sınır kontrolü önem taşımaktadır. (National Security Coordination Center, 2004: 43)

BM Güvenlik Konseyi tarafından kabul edilen 2001 tarihli 1373 kararnamesi ve Aralık 2001'de kabul edilen El Kaide terör örgütüyle ilgili finansal ve askeri mücadele kararları doğrultusunda, ilgili birimler önleyici stratejiler geliştirmiştir. 2002 yılında ASEAN bünyesinde ortak bir istihbarat birimi oluşturularak, üye ülkeler arasında terör örgütleri konusunda bilgi paylaşımı yapılmaktadır. Yoğun istihbarat paylaşımının getirdiği faydalardan iki tanesi Şubat 2010'da yeniden yakalanan Singapur İslam Cemaati lideri Mas Selamat Kastari, Malezya Johor eyaletinde (BBC [web] 2010), onun yardımcısı Arifin Ali 2003'de Tayland'da yakalanmıştır. Koruma açısından enerji ve su kaynaklarından oluşan kritik alt yapı kurumlarının güvenliği artırılmıştır. Strateji belgesine göre hedeflerinde Amerikan ve Batı kurumlarına ait binalar yer almakta ve araçla bombalama terör eylemleri planladıkları belirlenmiştir. Bu eylemlerin başarıya ulaşması durumunda en çok Singapur ekonomisinin zarar göreceği ve yatırım olanaklarının azalacağı düşünülmüştür. Bu nedenle hem ideolojik hem askeri uzun dönemli topyekûn terörle mücadele politikaları uygulanmaya konmuştur.

İdeolojik mücadele de önemli merkez, *Uluslararası Siyasi Şiddet ve Terörizm Araştırmaları Merkezi* (International Centre for Political Violence and Terrorism Research–ICPVTR)'dir. Radikalizme neden olan unsurları saptamak, bu alanda mücadele etmek için politikalar geliştirmek, programlar düzenlemekle merkez görevlidir. (Refworld [web] 2018) Geçmişte Müslüman-Hıristiyan, Çin-Malay toplulukları arasındaki uyuşmazlıklardan çıkan ayaklanmalar nedeniyle, 2001 sonrası İslami radikal terör örgütlerinin ideolojisi de Singapur toplumunun istikrarı için tehdit görülmüştür. Batılı ülkeleri *Dar'ul Harp* alanı olarak gören ve bu ülkelerle iş birliği yapan laik ülkeleri de hedef tahtasına koyan terör örgütleri, etnik ve dini açıdan çok kimlikli bir ülkeyi istikrarsızlaştırabilme tehdidi taşımaktadırlar. Bu nedenle Merkez bünyesinde 11 Eylül 2001'den beri '*İrklar Arası Güven İnşası Çemberleri*' (Inter-Racial Confidence Circles IRCC's) yaratarak, sosyal uyum devam ettirilmeye çalışılmıştır. Dini ve toplulukların liderlerinin

birbirilerini daha iyi anlamaları, hoşgörü kültürünün yerleşmesi için önemli platform görevi sürdürmüşlerdir. Okul, sivil toplum kuruluşları, şirketler gibi alanlarda da bu çemberler yaygınlaştırılarak, sosyal çatışmalar önlenmeye çalışılmıştır. 1965’de bağımsızlık kazanmış, 54 yıllık genç bir ülke için topyekûn güvenlik yapılanmasının sosyal yanını bu çalışmalar içermektedir. (National Security Coordination Center, 2004: 64-65)

Diğer yandan terör örgütlerinin ideolojisiyle mücadele kapsamında, Singapur hükümeti 23 Nisan 2003’de bir *Din Rehabilitasyon Grubu* (Religious Rehabilitation Group) kurmuştur. Din adamlarının destek verdiği bu grup bünyesinde, İslam Cemaati örgütünün yanlış söylemlerini ortaya koyarak karşı ideoloji geliştirilmesi, dini radikalizme karşı Müslüman gruplar için doğru din eğitiminin organize edilmesi sağlanmıştır. Forumlar ve sohbetler şeklinde hedef kitleye ulaşılmaya çalışılmıştır. Diğer yandan terörizmle mücadelede yumuşak yaklaşım olarak, hükümet İslam Cemaati terör örgütünün ailelerine ulaşarak, eşleri hapishanede olanlara mali yardım yapma ve çocuklarının eğitimine ayrı önem vererek gelecekte terör örgütü mensubu olmalarını engellemeye çalışmıştır. Psikolojik ve duygusal destek, rehabilitasyon grubu gönülleri aracılığı ile düzenli ziyaretler yapılarak sağlanmaya çalışılmıştır. Toplumsal açıdan Müslüman kesimde kalpleri ve zihinleri kazanmak için devlet adına önemli bir yumuşak terörle mücadele politikası yürütülmüştür. Ülkedeki tüm Müslüman örgütleri bir araya gelerek, bu tarz İslami istismar eden örgütlerin ideolojilerini reddettiklerini açıklamış, kamuoyunu etkilemeye çalışmışlardır. Diğer yandan ülkede yaşayan Müslümanlar için bir Singapur Müslüman kimliği belirlenme faaliyetleri yapılmıştır. Toplumu kutuplaştırmaya çalışan ve bu şekilde taban bulmak isteyen terör örgütlerine karşı bir önlem olarak düşünülmüştür. Fanatik olanlar üzerinde çok fazla bir etki yapmazken, yumuşak araçlarla toplumu yönlendirebilme imkânı sağlaması açısından etkili bir terörle ideolojik mücadele politikası hayata geçirilmiştir. (Hassan and Pereire, 2006: 5-8)

Güney Doğu Asya’da, Suriye merkezli DAESH grupların görünür hale gelmesi ve Singapur’dan Suriye’ye gidenlerin olması, yakalanan örgüt sempatizanları hükümetin topluma yönelik yeni bir güvenlik önlemini gündeme getirmiştir. Terörizm tehdidine karşı toplumsal bir mücadele yöntemi olarak, SGSecure *Hareketi* olarak 2016 yılında bir program başlatmışlardır. Bu hareket kapsamında toplumu terörizme karşı duyarlı hale getirme, eğitime ve karşılık vermek için örgütleyerek terör eylemlerini

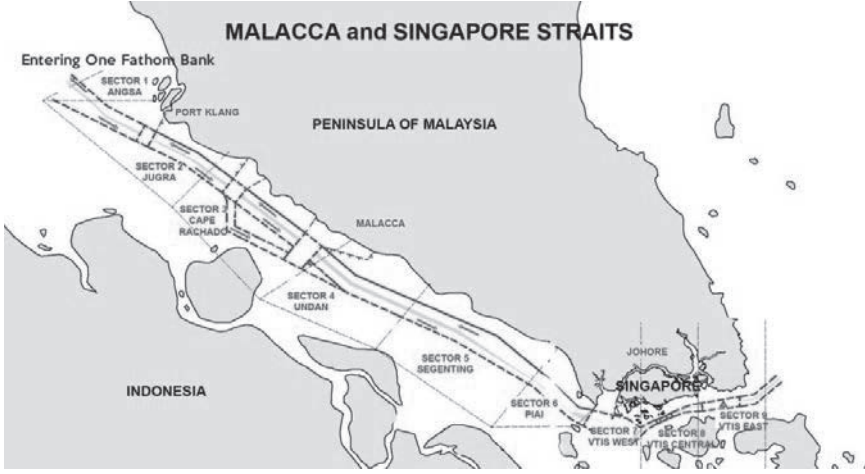
engellemek hedeflenmiştir. İçişleri Bakanlığı personeli, gönüllü ekip ve toplum liderlerinden oluşan ekipler ev ziyaretleri yaparak halkı bilinçlendirmeye çalışmaktadırlar. Terörün hedefindeki öncelikli beş sektörde (gıda ve içecek, eğlence, turizm, ulaştırma, perakende) yer alan şirket temsilcilerine terörizmle mücadele seminerleri verilmiştir. Sosyal yardım programları kapsamında, ilkökul ve ortaokul öğrencilerine SGSecure temalı kitaplar verilerek bilinçlendirilmeleri sağlanmaktadır. Üçyüzden fazla din kurumları ve örgütlenmelerine terör konusunda eğitim verilmiştir. Terörle ortaya çıkabilecek krizlere karşı müdahale edebilmek için halka ve şirketlere yönelik sertifika programları düzenlenmiştir. (Singapore Minister of Home Affairs [web] 2019b)

Singapur, şehirlerini dijitalleştiren ve akıllı şehir modeline dönüştüren ilk ülke sayılmaktadır. Kompleks bir yapı içerisinde belediye hizmetleri, özel ve kamu binaları, şirketler, şehir ulaşımı, halk yaşam alanları, su-enerji-hava güvenliğini kapsamaktadır. Nesnelerin interneti (IoT teknolojisi), sensörler, akıllı telefonlar üzerinden veri akışı sağlanabilen ve kontrol edilebilen akıllı şehir sistemlerinin en büyük güvenlik tehdidi, bu dijital yapıya yönelik siber saldırılardır. (Pandey, Golden, Peasley and Kelkar [web] 2019) Dijital akıllı bir şehir devletine dönüştüğü için siber güvenlik önem kazanmıştır. 2016 yılında kurulan *Siber Güvenlik Ajansı* (Cyber Security Agency), bankacılıktan ulaşım kadar birçok alanda, dört ana prensip çerçevesinde siber güvenlik sağlamaya çalışmaktadır. Kritik enerji ve su kaynaklarının siber saldırılara karşı korunması bu ajansın birincil görevleri arasındadır. Toplum siber suçlar ve veri güvenliği konusunda bilinçlendirmek, yeni iş alanlarına genç nüfusu yönlendirmek ve sınır aşan siber suçlarla mücadelede uluslararası iş birliğini sağlamak ajansın diğer görevleri arasındadır. 16 Mart 2018'de yayınlanan *Siber Güvenlik Yasası* (Cyber Security Act), siber tehditlere karşı alınması gerekli önlemleri, siber güvenliği sağlayacak kurumları, kritik alt yapıların siber saldırılara karşı güçlendirilmesiyle ilgili mevzuatı içermektedir. (Singapore Status Online [web] 2018)

Güvenlik personelinin terörle ve suçlarla mücadelesinde son teknoloji ekipmanları kullanılması ülke içi güvenliği için öncelik verilmiştir. *Polcam 2.0* kapsamında kapalı video kamera sistemleri arttırılırken, yollar üzerinde bulunan *hit and run detektör* sistemiyle olayların hızlıca tespit edilip müdahalenin gerçekleştirilmesi sağlanmaktadır. Polis arabalarında yer alan online sistemler veri akışı sağlarken, güvenlik personelinin taktığı özel

gözlükler ve kasklarında yer alan online sistemler anlık bilgilendirmeyi gerçekleştirmektedir. Akıllı ambulans sistemi kapsamında nasıl müdahale edilmesi gerektiğini gösteren ekran araçlara eklenmiştir. *I- Witness* programı halkın şahitliğine imkân veren bilgi ve resim programını ilgili görevlilere bildirilmesini sağlamaktadır. Mekanik dış iskelet teknolojisi (exoskeleton teknolojisi) itfaiye, arama kurtarma ve sağlık görevlilerine destek vermek amaçlı eklenmiştir. Kimyasal saldırılara karşı kullanılmak üzere *toplular kimyasal madde arındırma araçları* iç güvenlik ekipmanlarına dâhil edilmiştir. Yangın ve patlamalarda kullanılmak üzere *insansız itfaiye araçları* görev yapabilmektedir. Yapay zekâ programı *AI remote* uygulaması, polislerin cep telefonlarında şüpheli şahıs teşhis, hırsızlık ve kaçırılma olaylarında kullanabildikleri programlar arasındadır. (Singapore Minister of Home Affairs [web] 2019c) 2020 yılında tamamlanacak olan *Ulusal Dijital Kimlik projesi*, Singapur vatandaşlarının göz, yüz, ses, parmak izi bilgilerinin yer aldığı biyometrik kimlik tanımlama sistemi gerçekleştirilmiştir. (Macaulay [web] 2019) Aynı zamanda Hollanda'dan sonra dünyada ikinci ülke olarak insansız otomobiller ulaşımda faaliyete geçecektir. 2022'de sürücüsüz otobüs ve kamu araçları da toplum içinde görünür olacağı belirtilmiştir. (CIO Middle East [web] 2019b)

Deniz güvenliğini, 1989 yılından itibaren Malakka ve Singapur Boğazı çevresinde, artan bir şekilde devam eden korsanlık ve terör faaliyetleri tehdit etmektedir. Aşağıdaki haritada görüldüğü gibi iki boğazın yapısının dar olduğu ve çevresinde birçok küçük ada, mağara, koylar bulunması korsanlar ve teröristler için kolay saklanmaya fırsat vermektedir. Üç ülkenin Malezya, Endonezya ve Singapur sahil güvenlik ve deniz kuvvetleri ancak ülkelerin deniz sınırları boyunca sınırlı hareket edebilmekte, takibi zorlaştırmakta bu da korsanlara kaçma imkânı sağlamaktadır.

Şekil 6. Malakka ve Singapur Boğazları.

Kaynak: (Marine Electronic Highway[web])

Yük gemilerine yönelik silahlı soygun, korsanlık faaliyetleri ve deniz terörizmi bölgenin jeopolitik ve stratejik konumundan ortaya çıkmıştır. (Carpenter and Wienczek, 1996: 79) 2004 yılında İslam Cemaati terör örgütü ile bağlantılı Abu Sayyaf silahlı örgütü, Super Feribot 14'ü bombayla batırarak 116 sivilin ölümüne neden olmuştur. Abu Sayyaf ve Moro İslami Özgürlük Hareketi örgütlerinin hedefinde aynı zamanda Amerikan donanma personeli ve küçük gemileri olmuştur. (Counter Extremism Project [web] 16) Singapur bu güvenlik sorununu uluslararası güç ile çözmeyi mümkün görürken, Malezya ve Endonezya üç ülke arasında oluşturulan bir güvenlik ağı (devriye) ile başarılabilirliğini savunmuş ve bunu 2004 yılında hayata geçirmişlerdir.

Terör önlemleri kapsamında, ABD'nin konteyner güvenliği girişimine katılan ilk Asyalı ülke, Singapur olmuştur. İlegal deniz taşımacılığında bomba malzemeleri ve silahlara karşı oluşturulan bu girişim, özellikle limanlarda ABD'ne yük getirilmeden önce konteynerleri inceleyerek istihbarat veri tabanı oluşturmak ve gerekirse ülkeye girişine engel olmak için hayata geçirilmiştir. Singapur limanları, Amerika'ya giden malların üçte ikisi için bir depo alanı görevi gördüğü için, Amerikan ulusal güvenliği açısından kritik öneme sahiptir.

Küresel politikalar izleyen bir şehir devleti olarak, uluslararası barış ve güvenliğe katkı sağlamak için 1989 yılından itibaren BM Barış operasyonlarına asker göndermiştir. 1991'den beri Kuveyt'te bulunan BM

Irak-Kuveyt Gözlemci Misyonu (UNIKOM) faaliyetlerine askeri gözlemci, 1993 yılında BM Kamboçya Ulus ötesi Otoritesi'ne (UNTAC) seçimleri gözlem için bir ekip gönderimi ve askeri yardım malzemesi verilmesi, 1997'de Guatemala'da bulunan BM MINUGUA askeri gözlemci heyetine tıbbi personel gönderimi, 1997-98 arası BM Afganistan Özel Misyonuna (UNSMA) askeri danışman görevlendirilmesi, Doğu Timor'da bulunan Uluslararası Güce (INTERFET) lojistik, tıbbi ve askeri yardım desteği verilmiştir. (Ministry of Defense, 2000: 24-25)

Küresel ısınma ülkenin yok oluşuna neden olabilecek ciddi bir tehdit içermektedir. Deniz seviyesinin yükselmesi ada devletini sona erdirebilir. Halen yaklaşık beş metre deniz seviyesinden yukarıda olan ülkenin, geniş hacimli denizin yükselmesiyle yaşamın riske girebileceği bilinmektedir. Su kaynakları, gıda güvenliği, türlerin çeşitliliği ve halk sağlığı da küresel ısınmadan dolayı risk altındadır. Bu nedenle Küçük Ada Devletler İttifakı içerisinde aynı sorunu yaşayabilecek devletlerle çözüm üretmeye çalışılırken, Kuzey Kutup Bölgesi Komisyonu'nda gözlemci devlet ile 2015 Paris İklim Anlaşması'nı imzalayarak küresel ısınma konusunda önlem almaya gayret etmektedir.

SONUÇ

Güney Doğu Asya'da yer alan bir ada devleti Singapur, tam bağımsızlıktan günümüze kadar önemli başarıları sağlamış model alınan bir ülkedir. Ekonomik gelişme düzeyi, teknolojiye verilen önem, dış politikada ekonomik diplomasi, tarafsız politika, çatışmaların barışçıl sonuçlanması için diplomatik arabuluculuk görevleri gibi bulunduğu bölgede etki yaratan bir ülkedir. Büyük güçlerin günümüzde rekabet alanının ortasında kalan ülke, bunu dengeli bir politika izleyerek varlığını sürdürmeye çalışmaktadır. İngiltere yönetiminin tarihte etkisi altında kalan ülkenin dış politikasında da ABD'den çok İngiltere'nin etkisi görülebilmektedir.

Kuzey Kore'nin nükleer faaliyetleri, Güney Çin Denizi'nde yer alan adaların kıta sahanlığında bulunan madenler konusunda egemenlik çekişmesi ile Malakka Boğazı'nda yük gemilerine yönelik korsanlık ve silahlı hırsızlık olayları, Rusya, Hindistan, ABD-Çin arasında jeopolitik rekabet, Çin'in Tayvan ve Hong Kong sorunu, Japonya'nın yeniden askeri alanda güçlenmeye başlaması, radikal İslami terör grupları gibi bölgesel güvenlikle ilgili konular, ülkenin güvenliğini de etkilemektedir. Özellikle küresel

ısınma sonrası oluşabilecek olaylar adanın yok olmasıyla sonuçlanabilir. Tüm bu güvenlik sorunlarına çok yönlü diplomatik faaliyetler ile çözüm bulmaya çalışmakta, kendi savunmasını güçlendirerek hayatta kalmaya çalışmaktadır. Kamboçya'nın Vietnam'ı 1978 yılında işgal etmesinden sonra verdiği tepki ve Vietnam'ın özgürlüğe kavuşturulması için gösterdiği diplomatik faaliyetler, kendi egemenliği ve bağımsızlığı dışında diğer küçük devletlerinde bağımsızlığına gösterdiği önemi ortaya koymaktadır.

Küçük bir ada devletinin istikrarlı ve güçlü bir ekonomik model olması, diğer küçük devletlere örnek olmasının yanında Çin gibi dünyanın ikinci ekonomik gücüne ilham vermiştir. ABD'nin Orta Doğu'da mikro devlet yaratma stratejisinin temelinde de Singapur örneği önem taşıdığı söylenilebilir. İstikrarsız, çatışmacı ve dünya sistemine entegre olmamış Orta Doğu ülkelerinin üç ya da dörde bölünerek mikro devlet olması (uluslararası ilişkiler literatüründe Balkanlaşma olarak nitelendirilen siyasi sınır değişikliği) ekonomik ve güvenlik alanında bir Singapur modeli yaratma idealini de taşımaktadır. Singapur sahip olduğu bu özellikler açısından dünya sisteminde önemli bir yere sahip olduğunu söyleyebiliriz.

KAYNAKÇA

- Alliance of Small Island States, <https://www.aosis.org/about/> (Erişim Tarihi 18.11.2019)
- Archer, C., Bailes, A. J. K., Wivel, A. (2014) "Setting The Scene: Small States and International Security " in *Small States and International Security: Europe and Beyond*, (ed) Anders Wivel, Alyson JK Bailes and Clive Archer, Routledge Pub, s. 3-26.
- Barzilai, A. (2004), "A Deep Dark Secret Love Affair", *Haaretz*, (16.07.2004) <https://www.haaretz.com/1.4758973> (Erişim Tarihi 18.11.2019)
- BBC (2010), "Malaysia Hands Over Terror Suspect Kastari to Singapore", (24.08.2010) <https://www.bbc.com/news/world-asia-pacific-11406014> (Erişim Tarihi 16.11.2019)
- Carpenter, M. W. and Wiencek, G. D. (1996) "Maritime Piracy in Asia", in *Asian Security Handbook : An Assessment of Political Security Issues in the Asia-Pacific Region*, (ed) W.M. Carpenter and G. D. Wiencek, New York : M. E. Sharpe.
- CIA (2019) The World Fact Book "Singapore", (05.11.2019) <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sn.html> (Erişim Tarihi 10.11.2019)

- CIO Middle East (2019), "Singapore Ranked Second Most Prepared Country in The World to Adopt AVs", (13.02.2019), <https://www.cio.com/article/3340257/singapore-ranked-second-most-prepared-country-in-the-world-to-adopt-avs.html> (Erişim Tarihi 15.11.2019)
- Chowdhury, A. I. (2010), "The Global Governance Group (3G) and Singaporean Leadership: Can Small be Significant?" *ISAS Working Paper*, (19.05.2010) https://www.files.ethz.ch/isn/116447/ISAS_Working_Paper_108_-_Email_-_The_Global_Governance_Group_19052010134423.pdf (Erişim Tarihi 15.11.2019)
- Counter Extremism, "Abu Sayyaf Group (ASG)", https://www.counterextremism.com/sites/default/files/threat_pdf/Abu%20Sayyaf%20Group%20%28ASG%29-10172019.pdf (Erişim Tarihi 17.11.2019)
- Dahl, A. S. (1997) "To Be or Not To Be Neutral : Swedish Security", in *the Post Cold War Era*, in *The National Security of Small States in a Changing World*, (ed) Efraim Inbar and Gabriel Sheffer, Besa Studies in International Security, Frank Cass Publishers, s. 175-197.
- Hassan, H. B. M. and Pereire, G. K. (2006), "An Ideological Response to Combating Terrorism- The Singapore Perspective", *Small Wars and Insurgencies*, 17 : 4, s. 458-477.
- Hit and Run Dedektör sistemi YouTube (2016), " The Future of Security: An Active Role in Keeping the Community Safe", (29.03.2016) https://www.youtube.com/watch?time_continue=2&v=o2RO7Ykxtqc&feature=emb_title (Erişim Tarihi 11.11.2019).
- History SG, "Shared Values Are Adopted 15 January 1991", <http://eresources.nlb.gov.sg/history/events/62f98f76-d54d-415d-93a1-4561c776ab97> (Erişim Tarihi 14.11.2019).
- Hsiao, R. (2019), "A Preliminary Survey of CCP Influence Operations in Singapore", *China Brief Jamestown Foundation*, Vol 19, Issue 13, July 2019, <https://jamestown.org/wp-content/uploads/2019/07/Read-the-07-16-2019-CB-Issue-in-PDF1.pdf?x28725> (Erişim Tarihi 20.11.2019).
- Huxley, T. (2000), *Defending The Lion City: The Armed Forces of Singapore*, St. Leonards, NSW: Allen & Unwin.
- Geopolitical Monitor (2017), "Fact Sheet: Kunming -Singapore High Speed Rail Network", (19.12.2017), <https://www.geopoliticalmonitor.com/fact-sheet-kunming-singapore-high-speed-rail-network/> (Erişim Tarihi 18.11.2019).
- Giovannini, G. and Schibotto, E. (2015), "Singapore and The Asian Century", *The Diplomat*, (19. 02. 2015) <https://thediplomat.com/2015/02/singapore-and-the-asian-century/> (Erişim Tarihi 11.11.2019)

- International Court of Justice (2008), "Sovereignty over Pedra Branca / Pulau Batu Puteh, Middle Rocks and South Ledge (Malaysia / Singapore)", <https://www.icj-cij.org/en/case/130> (Erişim Tarihi 10.11.2019).
- IISS Shangri - La Dialogue 2019, <https://www.iiss.org/events/shangri-la-dialogue/shangri-la-dialogue-2019> (Erişim Tarihi 10.11.2019).
- Jayakumar, S. (2016), "The Four Rs Behind the Unhappiness", *The Strait Times*, (06.09.2016), <https://www.straitstimes.com/opinion/the-four-rs-behind-the-unhappiness> (Erişim Tarihi 15.11.2019).
- Ken, L. W. (1982), "The Strategic Significance of Singapore in Modern History", *The Great Circle*, Vol 4, No 1, (April 1982), s. 25-40.
- Keohane, R. (1969), "Lilliputians' Dilemmas: Small States in International Politics", *International Organization*, Spring 1969, Vol 23, Number 2, s. 291-310.
- Lai, L. (2019), "Parliament: Vivien outlines foreign policy challenges Singapore faces and How it will overcome them", *Straits Times*, (01.03.2019).
<https://www.straitstimes.com/politics/parliament-vivian-outlines-foreign-policy-challenges-singapore-faces-and-how-it-will>, (Erişim Tarihi 11.11.2019).
- Lau, T. S and Kadir, A. K. (1995), "Singapore's Foreign Relations" in *Public Policies in Singapore: Changes in 1980s and Future Signposts*, (ed) Linda Low and Toh Mun Heng, Singapore Times Academic Press.
- Leifer, M. (2000), *Singapore's Foreign Policy Coping with Vulnerability*, London: Routledge Publ.
- Li, C. (2018), "Connecting to the World: Singapore as a Hub Port", *Singapore Civil Service College*, (06.07.2018), <https://www.csc.gov.sg/articles/connecting-to-the-world-singapore-as-a-hub-port> (Erişim Tarihi 25.11.2019).
- Macaulay, T. (2019), "How the Singapore Government Supports the Country's Tech Scene", *CIO Middle East*, (24.07.2019). <https://www.cio.com/article/3299480/how-the-singapore-government-supports-the-country-s-tech-scene.html> (20.11.2019) .
- Macro Trends (2019), "Singapore GNP 1962-2019", <https://www.macrotrends.net/countries/SGP/singapore/gnp-gross-national-product> (Erişim Tarihi 25.11.2019).
- Marine Electronic Highway, "Safe Passage the Straits of Malacca and Singapore", <http://mehsoms.net/maritime-safety/straits-reporting/> (Erişim Tarihi 18.11.2019).
- Markar, M. M. (2019), "Islamic State Sneaks into Asia through Family Terror Cells", *Nikkei Asian Review*, (21.05.2019), <https://asia.nikkei.com/Spotlight/Asia-Insight/Islamic-State-sneaks-into-Asia-through-family-terror-cells> (Erişim Tarihi 15.11.2019).

- MINDEF Singapore-a, "Total Defense", <https://www.mindef.gov.sg/web/portal/mindef/defence-matters/defence-topic/defence-topic-detail/total-defence> (Erişim Tarihi 20.11.2019).
- MINDEF Singapore-b, "Defense Science & Technology", <https://www.mindef.gov.sg/web/portal/mindef/defence-matters/defence-topic/defence-topic-detail/defence-science-and-technology> (Erişim Tarihi 18.11.2019).
- MINDEF Singapore-c, "3G SAF", <https://www.mindef.gov.sg/web/portal/mindef/defence-matters/defence-topic/defence-topic-detail/3g-saf> (Erişim Tarihi 20.11.2019).
- Ministry of Defense Singapore (2000), *Defending Singapore in the 21st Century*, <https://www.files.ethz.ch/isn/156809/Singapore-2000.pdf> (Erişim Tarihi 10.11.2019).
- National Security Coordination Center (2004), *The Fight against Terror Singapore's National Security Strategy*, <https://www.files.ethz.ch/isn/156810/Singapore-2004.pdf> (Erişim Tarihi 15.11.2019).
- NG, I. (2010), *The Singapore Lion: A Biography of S. Rajaratnam*, Singapore: ISEAS Yusof Ishak Institute.
- Pandey, P., Golden, D., Peasley, S. and Kelkar, M. (2019), "Making Smart Cities Cybersecure", Deloitte Insights, (11.04.2019) <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/focus/smart-city/making-smart-cities-cyber-secure.html?id=us:2sm:3tw:4smrctiti::6fed:20190429200500:2247575374&linkId=66702406> (Erişim Tarihi 20.11.2019).
- Puigrefagut, A. (2018), "China and India fight For The Gates of the Strait of Malacca", *Universidad de Navarra, Global Affairs and Strategic Studies*, (19.01.2018) <https://www.unav.edu/web/global-affairs/detalle/-/blogs/china-and-india-fight-for-the-gates-of-the-strait-of-malacca> (Erişim Tarihi 15.11.2019).
- Raska, M. (2016), *Military Innovation in Small States: Creating A Reverse Asymmetry*, New York: Routledge Publ.
- Refworld (2018), "Country Terrorism Reports on Singapore 2017 (19.09.2018) <https://www.refworld.org/docid/5bcf1f8213.html> (Erişim Tarihi 18.11.2019).
- Richardson, M (2004), "Singapore's Poison-shrimp Defense", *South China Morning Post*, (06.02.2004) <https://www.scmp.com/article/443461/singapores-poison-shrimp-defence> (Erişim Tarihi 18.11.2019).
- Rothstein, L. R. (1968), *Alliances and Small Powers*, New York: Columbia University Press.
- Shaw, N. A. (2017), "MI5 and the Cold War in South-East Asia: Examining the Performance of Security Intelligence Far East (SIFE) 1946-1963", *Intelligence and National Security*, 32: 6, s. 797-816.

- Singapore Infopedia -a", Maria Hertogh Riots", https://eresources.nlb.gov.sg/infopedia/articles/SIP_83_2005-02-02.html (Erişim Tarihi 18. 11. 2019)
- Singapore Infopedia-b", Communal Riots of 1964", https://eresources.nlb.gov.sg/infopedia/articles/SIP_45_2005-01-06.html (Erişim Tarihi 18.11.2019).
- Singapore Ministry of Home Affairs (2019a), "Singapore Terrorism Threat Assessment Report 2019", (22.01.2019), <https://www.mha.gov.sg/newsroom/press-release/news/singapore-terrorism-threat-assessment-report-2019> (Erişim Tarihi 22.11.2019).
- Singapore Ministry of Home Affairs (2019b), "Annex C - SGSecure: Be Prepared Our Response Matters", <https://www.mha.gov.sg/docs/default-source/default-document-library/sttar-annexes-and-appendix.pdf> (Erişim Tarihi 22.11.2019).
- Singapore Ministry of Home Affairs (2019c), "Innovating to Keep Singapore Safe and Secure", <https://www.mha.gov.sg/about-us/innovating-to-keep-singapore-safe-and-secure> (Erişim Tarihi 22.11.2019).
- Singapore Ministry of Defense (2010), *Defending Singapore in the 21st Century*, Ministry of Defense Publ.
- Singapore Statutes Online (2018), "Cybersecurity Act 2018", *Republic Singapore Government Gazette Acts*, (16.03.2018) <https://sso.agc.gov.sg/Acts-Supp/9-2018/> (Erişim Tarihi 20.11.2019).
- South China Morning Post (2018), "Amaravati: The New Indian City modelled on Singapore, but far from it", (30.05.2018), <https://www.scmp.com/news/asia/south-asia/article/2148448/amaravati-new-indian-city-modelled-singapore-far-it> (Erişim Tarihi 11.11.2019).
- Tan, T. H. A. (2008), "The Five Power Defense Arrangements: The Continuing Relevance", *Contemporary Security Policy*, 29: 2, s. 285-302.
- Tan, S. (2016), "What is the connection between Singapore and the Arctic Region?", *Today Online*, (23.05.2016), <https://www.todayonline.com/commentary/what-connection-between-singapore-and-arctic-region> (Erişim Tarihi 20.11.2019).
- The Straits Times (2017), "The Full Speech: Five Core Principles of Singapore's Foreign Policy", (17.07.2017) <https://www.straitstimes.com/singapore/five-core-principles-of-singapores-foreign-policy> (Erişim Tarihi 11.11.2019).
- Time Türk (2019), "Malezya-Singapur Arasında 'Johor' Uzlaşısı", (14.03.2019) <https://www.timeturk.com/malezya-ve-singapur-arasinda-johor-uzlasisi/haber-1056403> (Erişim Tarihi 10.11.2019).
- Tokal, A. (2008), "Singapur", *Aysen Tokal Bloğu*, (30.11.2008) <http://aysentokol.blogspot.com/2008/11/singapur.html> (Erişim Tarihi 11.11.2019).
- Walt, S. M. (1990), *The Origins of Alliances*, Cornell University Press.

- World Scientific (2015), "A History of the Forum of Small States", <https://www.worldscientific.com/page/9729-chewtaiso> (Erişim Tarihi 11.11.2019).
- Xiaoyong, H. (2019), "China-Singapore Ties Stand Test of Time ", *China Daily*, (10.10.2019) <https://www.chinadaily.com.cn/a/201910/10/WS5d9e9f18a310cf3e3556fad6.html> (Erişim Tarihi 15.11.2019).
- Yew, L. K. (1998), *The Singapore Story: Memoirs of Lee Kuan Yew*, Singapore: Singapore Press Holdings.
- Zhang, M. L. (2019), "State of the Art Safti City Open From 2023 Features Transport Hub for Realistic Military Training", *The Straits Times*, (30.06.2019). <https://www.straitstimes.com/singapore/state-of-the-art-safti-city-to-open-from-2023-will-feature-transport-hub-and-targets-with> (Erişim Tarihi 20.11.2019).